

Novičar iz domačih in tujih dežel.

Z Dunaja. — Zbornica poslancev je v seji 24. dne marca sklenila, v posebni adresi čestitati Nj. veličanstvoma o srnberni poroki.

— V seji 26. marcija je poslanec Pfeifer s še 38 poslanci iz Kranjskega, Moravskega in še drugih dežel do finančnega ministra stavil sledeča vprašanja: 1) na katero postavno podlago se opira nova naprava davkovskih izterjevalcev (eksekutorjev) in njih plača? 2) ali je c. k. vlado volja, odpraviti davkovske eksekutorje, pa drugo eksekutivno vredbo vpeljati, ki je cenejša za davkoplačevalce? 3) Ali ni c. k. finančno opravništvo volja, pri iztirjevanji davkov več ozira jemati na čas, kedar so kmetovalci že kaj pridelali in bolj v stanu davek plačati? — Ta interpelacija se opira na čedalje večje siromaštvo med kmetovalci vsled slabih letin, slane, toče, povodinj itd., posebno na Kranjskem in Štajarskem, pa tudi v drugih deželah; dalje navaja ta interpelacija, da je breme, katero se davkoplačevalcem po davkovskih eksekutorjih naklada, silno veliko. Kajti predno je še prva eksekutivna stopinja določena, mora davkoplačevalec zraven 6 odstotkov zamudnih obresti še za opomin prvih 7 dni za vsak dan po 5 kr., za drugih 7 dni na dalje za vsak dan po 10 kr., tedaj skupaj 1 gold. 5 kr. plačati; ta plača ni v nikakoršni primeri takrat, ko dolg kakega davkoplačevalca le malo krajcarjev znaša. Tako se je zgodilo, kakor interpelaciji priloženi opominski listki kažejo, da so kmetovalci za 4 kr., 4½ kr., 5 kr., 9 kr., 15 kr., 17 kr., 27 kr., 29 kr. itd. davkovskega dolga, morali plačati za eksekutivne stroške po 1 gold. 5 krajc. S tem izterjevanjem naklanjajo davkarije državi čisto nove dohodke. Tako so ta eksekutivna plačila v kratkem času obstanka davkovskih eksekutorjev znesla, na primer, na Kranjskem v davkovskem okraji Žužemberškem okoli 300 gold., v okraji Kostanjeviškem 600 gold., v okraji Krškem čez 1000 gld., — na Štajarskem v okraji Št. Lenartskem okoli 500 gold., v okraji Ptujskem čez 1000 gld. Tolika eksekutivna plačila so pa še tem večje breme kmetijstvu, ker jih kmetovalec mora odrajtati ob času, ko ni še nič pridelal in tedaj tudi nič denarja skupil, s katerim bi mogel plačati. — Radovedni smo, kako bo finančni minister odgovoril na to vprašanje, ki se popolnem strinja s sklepom kranjske kmetijske družbe v zadnjem njenem zboru 29. dne januarija t. l.

— 31. marca se je začela razprava državnega proračuna za letošnje leto. Po predlogu zborničnega odbora imajo stroški letošnji znašati 41½ milijon., dohodki (po davkih itd.) pa 392½ milijon. gold. Po takem se kaže okoli 26 milijon. primanjkuje, vrh tega pa še tistih 76.81 milijonov, ki ste jih delegaciji dovolili, od katerih na Avstrijo pade 52.69 milijonov. Po vsem nam bo letos zopet treba 76 milijonov gold. dolgá delati. Lepi izgledi!

— V seji 31. marca je minister deželne brambe odgovoril na interpelacijo dr. Vošnjaka, da uže ta mesec se bo iz Bosne izpustilo mnogo rezervinih zdravnikov domú, potem kmalu pa vsi.

— V soboto prestane čez velikonočne praznike do 17. dne t. m. zborovanje državnega zbora. Prve dni maja bo neki konec tega zbora.

— Pretekli četrtek je bila tu na Dunaji deputacija Hercegovincev in to 6 mož pod vodstvom slavnega vojvode in katol. župnika Musića. Prišla se je zahvalit cesarju in avstrijski vladi za vsa odlikovanja, kar so jih dobili vojaki Musićeve čete, ob enem

pa je predložila več želj prebivalcev hercegovinskih. Med temi so glavne te-le: 1. Ljudje se pritožijo, da v Hercegovini še zdaj ni drugih sodnij, ko turške (mohamedanske) in da sodniki so sami turški „kadi“. O tem so deputacijo pomirili s tem, češ, da se bo uprava v Hercegovini zdaj brž vredila. 2. Splošno je zapaziti, da Jovanovič mohamedancem povsod bolj na roko gre. 3. Više stopinje imajo le trije kristijani, namreč v Nevesinji, Gačkom in Bileku, drugje pa so načelniki povsod mohamedanci in celó pri Žužicib, ki so bili še pod turško vlado samostojni, ker so vsi kristijani, zdaj so pa pridani „kajmakamu“ (okrajnemu glavarju) trebinjskemu. 4. Posebno hudo je za kmete to, da morajo begom, če dobé od njih seme za setev, dajati polovico pridelka, če pa semena ne dobé, pa tretjino. To kmete strašno tišči in med sedanjim in prejšnjim stanjem jim ni nobenega razločka. — To so pač zeló težke pritožbe, ki leté v prvi vrsti na Andrassya.

— Sliši se, da se bo v kratkem sestavila vrhovna vlada za Bosno in Hercegovino. Načelnik politične vlade bi imel postati dvorni svetovalec baron Kraus, načelnik finance dvorski svetovalec Merey, načelnik pravosodja pak podpolkovnik-avditor Glaser. Ti bodo pa menda le na Dunaji opravljali svoj posel namesto unanjega ministerstva, ker to vendar ni verjetno, da bi v Bosno in Hercegovino poslali za najviše načelnike ljudi, ki ondašnjih razmer čisto nič ne poznajo.

Česko. Iz Prage. Plemstvo se bo o 25. obletnici cesarjeve poroke posebno odlikovalo po svoji deputaciji, ker je dozdej uže oglasilo se čez 300 vdeležnikov.

Hrvatsko. — Po „Obzoru“ bode pododbor hrvatske regnikolarne deputacije pismeno dovršil svoje predloge in tirjatve do konca aprila, in jih izročil ogerski regnikolarni deputaciji. Pododbor je sestavljen iz gg. Mrázovića in Miškatovića.

Ogersko. — Iz Buda-Pešta se poroča, da minister Tisza namerava uradni rumunski časnik izdajati, ki naj bi vsak teden trikrat izhajal in Rumunce obdeloval za „magjarske dobrote“. Dozdej Tisza ni dobil nobenega vrednika, kajti izmed politično in žurnalistično izobraženih Rumuncev noče nobeden za hlapca biti magjarski vladi.

— Iz Pešta. V ogerski zbornici je govoril dr. Polit tako izvrstno proti berlinski pogodbi, da mu sami magjarski listi ne odrekajo pravice. Predlog ministerstva je bil namreč ta, da se berlinska pogodba vpiše v zakonik. Dr. Polit se je temu krepko ustavljal in pobijal to pogodbo, rekoč, da sami državljani avstrijsko-ogerske monarhije pripoznavajo, da evropska politika meri edino le na to, da se stare glava „slovanskemu zmaju“, a turški zmaj se ima podpirati do zadnjega zdihljeja in do zadnje moči. — Govor tega poslanca je naredil tak vtis do drugih, da je pač obveljal sklep: vvrstiti pogodbo berlinsko med zakone, a le s 54 glasovi večine.

Rusko. Knez Gorčakov, o katerem so nemški listi uže s tako zadovoljnostjo pisali, da ga bo spodrinil grof Šuvalov, ima te dni priti na Dunaj v posebno važnih državno-političnih opravkih. Iz tega je razvidno, da je premagal vse one sovražnike svoje po Evropi, ki so ob enem hudi nasprotniki Rusije.

Listnica vredništva. 37 let zvestemu naročniku „Novic“ v M: Iz dopisa Vašega razvidimo, da sami čutite težnjo razglasiti „pogovor o sejnu C.“ In prav imate, kajti ovi dialog ne zadeva stvari niti politične niti národne, ampak čisto le cerkveno, o kateri pa si „Novice“ ne prilastujejo besede.